

Kulttuuri osana hoitotyötä- haastattelu, Tiina Raiski

Tämän hanketehtävän on tehnyt Cecilia Salomaa

Ikääntyneen hoitotyön kurssilla tehtiin yhteistyötä Minun ääneni- hankeen kanssa. Tehtävänäni oli haastatella Sointusenioripalveluiden toimitusjohtajaa Tiina Raiskia, joka on toiminut virassaan useita vuosia. Haastattelussa käytiin läpi, miten kulttuuria hyödynnetään Sointusenioripalveluiden palvelukeskuksissa ja millä erilaisilla keinoilla sitä voidaan jatkossakin hyödyntää osana hoitotyötä.

Taustatyönä tutustuin pikaisesti Sointusenioripalveluiden nettisivuihin ja aiheeseeni muuten. Haastattelu pidettiin Teamsin välityksellä 20.9.2023 klo 15:00. Haastattelun alkuun oli pienet esittelyt molemmin puolin.

Vanhuspalveluyhdistyksen ja Pirkanmaan Senioripalvelut Oy:n muodostama yhteisö, jonka tavoitteena on luoda mahdollisuus hyvään vanhuuteen. Tarjoaa ikäihmisille asumis- ja hyvinvointipalveluita Tampereella. (Sointuseniorit.fi)

Miten kulttuurin tuominen osaksi palvelutaloja sekä hoitotyötä alkoi?

Kulttuurin tuominen osaksi hoitotyötä aloitettiin erilaisilla projektirahoilla. Näiden avulla toiminta saatiin alulle, mutta koettiin, ettei sitä saatu vielä pysyväksi osaksi arkipäivää. Yhtenä tavoitteena oli mahdollistaa ja tukea jokaiselle oman näköinen elämä, sloganilla "Omalla äänellä". Toiminnan ylläpitäminen vaatii kuitenkin paljon moniammatillista yhteistyötä sekä verkostointia. Kehitystyötä tehdään edelleen.

Tärkeää on, että toiminta lähteen asiakkaan tarpeista, että asiakas on keskiössä ja moniammatillinen tiimi tukee asiakasta ja hänen tarpeitaan. Sointu Senioripalveluissa mukana on myös oma yhteisötaitelija, joka on osana moniammatillista tiimiä. Se on mahdollistanut monipuolisemman ja suunnitelmallisemman kulttuuritoiminnan osaksi asiakkaan elämää. Yhteisötaitelija osallistuu myös asiakkaan hoidon suunnitteluun yhdessä muun tiimin kanssa.

Miten kulttuuri on osana Sointu Senioripalveluita?

Sointu Senioripalvelut toimivat neljässä palvelukeskuksessa. Lähitorilla tuotetaan monipuolista kulttuurihyvinvoinnin toimintaa. Lähitorit ovat palvelukeskusten yhteydessä ja toimintaa voi osallistua myös keskusten ulkopuolella asuvat ikäihmiset, mutta myös kaiken muun ikäiset ihmiset.

Järjestämme hyvin laaja-alaisesti ja monipuolisesti eri taide- ja kulttuuri palveluita. Taidetta on eri muodoissa. On mm. musiikkia, kirjallisuusterapiaa, maalausryhmiä, teatteria, konsertteja, joita voidaan katsoa etäyhteyksillä sekä tanssia ja sanataidetta. Taiteen ja kulttuurin kautta voidaan tutustua asukkaaseen ja hänen elämäänsä.

Yhdessä palvelutalossa asukkaat maalasivat palvelutalon seinälle linja-autopysäkin. Asukkaat tuntuivat rauhoittuvan tästä. On järjestetty myös taidenäyttelyitä, jossa asiakkaat ovat päässeet tuomaan omien tuotosten avulla omaa toimijuuttaan esille.

Sointu Senioripalveluissa toimii kulttuuri-innostajia, jotka ovat omaa henkilökuntaa eli hoitajia, jotka ovat kiinnostuneita edistämään ja järjestämään erilaista taide- ja kulttuuritoimintaa asukkaiden arkeen, mahdollistamaan asukkaille osallisuutta ja erilaisia kokemuksia.

Kulttuurilähete- hanke on meneillään yhdessä Tampereen kaupungin kanssa. Tämän avulla ikäihmiset, jotka tuntevat itsensä esimerkiksi yksinäiseksi, voivat saada kulttuurilähetteen Hatanpään terveyskeskuksen terveydenhuollon ammattilaiselta. Kulttuurilähetteen saanut asiakas keskustelee lähitorin palveluohjaajan kanssa palveluohjaajan kanssa ja samalla kartoitetaan tarpeita kulttuurilähetteen teemojen avulla. Lähitorin monipuolisesta ohjelmasta etsitään sopivia osallistumismahdollisuuksia kokeiltavaksi.

Millaisia haasteita kulttuurin hyödyntämiseen voi liittyä tai on tullut vastaan?

Toiminnan suunnittelu ja järjestäminen vaatii jokaisen ammattiryhmän tasapuolista panostusta asian toteuttamiseen. Täytyy muistaa myös asiakaslähtöisyys. Tärkeintä on kuitenkin ennen kaikkea se, että asiakkaita kuunnellaan ja heidän tarpeitaan sekä toiveitaan toteutetaan.

Miten sinun mielestäsi kulttuuri voi olla osa päivittäistä arkea palvelutaloissa? Mitä se edellyttää hoitajilta ja muilta ammattilaisilta?

Toiminta voi olla pieniä asioita. Se voi olla oma asukkaan vieminen kuoroon tai järjestää pieni laulu hetki asukkaiden kanssa. Hoitajien omia vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita voidaan hyvin hyödyntää. Esim. yksi työntekijöistämme oli kirjallisuusalan ammattilainen ja hän pystyi hyödyttämään omaa ammattitaitoaan järjestäessään kirjallisuusterapiaa.

Jotta kulttuuria saataisiin osaksi jokapäiväistä arkea palvelukodeissa, se vaatii muutamia asioita. Sen täytyy olla osana palvelutalon omia tavoitteita, joista tärkeimpänä on asiakaslähtöisyys. Se vaatii moniammatillisuutta ja johtamista. Palvelukodissa täytyy olla joku, joka ottaa vastuun kehittämisestä ja organisoimisesta sekä tukee hoitajia. Taiteen ammattilaisten hyödyntäminen on tärkeää. Tämä vaatii myös tekijöitä/toteuttajia. Hoitajilta se vaatii innostunutta mieltä ja halua toteuttaa asioita, oman tasansa ja vahvuutensa huomioiden. Pienikin asia voi olla merkittävä. Asenne ratkaisee paljon, kuten myös se, että on toteuttamisen mahdollisuus. Ensiluokkaisen tärkeää on hyödyntää yhteistyötä ja verkostoja. Yhdessä on hyvä toimia.

Lähteet taustatietoon

Tietoa meistä. Sointusenioripalvelut.fi
<https://sointusenioripalvelut.fi/tietoa-meista/>

Soinila,S. 2019. Tyks tutkii ja hoitaa Musiikkia aivosairauksiin.
<https://www.youtube.com/watch?v=qoEKB7T0Uuk>

